

➤ **II група:** - обједињује синтагме у којима је као атрибут употријебљен придјев **добар** које су прикупили њени чланови

- селекује и биљежи их

- у електронском издању **Речника савременог књижевног српскохрватског језика** (Матица српска) проналази одредницу/ријеч **добар**, и исписује основно значење ове ријечи/придјева (обично наведено као 1. 1а), 1б)...)

- **анализира** забиљежене синтагме и **издваја** оне у којима се овај **придјев** користи у свом **основном значењу**

- проналази и одабира придјеве који се према свом основном значењу могу употријебити у **преосталим синтагмама**, и **биљежи** тако уобличене **синтагме**

Наши примјери:

добра слика
добра слика
добра кафа
добра особа
добар телефон
добро дјело
добра кола
добра одлука
добро ауто
добра душа
добра књига
добра оцјена
добар сан
добар ђак
добар колач
добра вијест
добар момак
добар изглед
добар програм
добар укус
добра намјера
добар човјек

Основно значење ове ријечи/придјева (*Речник савременог књижевног српскохрватског језика, Матица српска; Нови Сад, 2011*)

дђбар, дђбра -о **1. а.** који је *високог квалиитета, који поуздано, ваљано служи, квалитетан*; супр. лош, рђав: - материјал,- хлеб, - земљиште, - пушка, - друм, - ваздух. **б.** (са допуном: за нешто, за некога) **1)** који *заговљава одређену намену, сврху, функцију, подесан, погодан*: вода - за прање, бања - за стомачне болести, храна - за псе, материјал - за одело. **2)** *лековит*: чај- за кашаљ. **в.** (о органима и њиховим функцијама) који *ваљано служи, зграв, јак, изгрљив, способан*: добре очи, добри живци, - желудац, - памет. **г.** повољно огабран, подесан, одговарајући, прави: доћи у - час, изабрати - пут. Обе ципеле су ми добре. **д.** (о новцу) који је у *опишцају*; који *није фалсификован*, Прави. **ђ.** (уз имена вршилаца радње, носилаца занимања, звања и сл.) који *савесно и успешно обавља одређен посао*, одн. *извршава одређену радњу, дужност, веит и успешан у свом послу*, ваљан, *врстан*, *вро*: - домаћица, - писац, - ловац, - платиша, - пливач, - борац. **е.** (о животињама) који се *истиче степеном неке особине, способности, врстан, расан*: - музара, - носиља, - летач, - тркачица, - бедевија. **ж.** *успешно изведен; остварен, одабран, успео, успешан, ефикасан, ефектан*; који *представља позитивно гостигнуће*: - потез, - избор, - ударац, - начин, - метод, - стил. **з.** којим се *нешто позитивно оцењује, повољан, похвалан*: - мишљење, - оцена, - карактеристика. **и.** (о особинама, својствима и сл.) *изражен, остварен на пожељан начин, позитиван*: - особина, нечија - страна, у добром смислу усмерен. **2. а.** који је *благ, пријатне нарави, благородан, човечан, хуман, племенит; својствен таквом бићу, који одражава такву нарав*: - човек, - жена, - душа, - нарав, - дело. **б.** који се *држи позитивних друштвених норми, морално исправан у понашању и поступцима према другима, узоран, ваљан, вро, примеран; својствен таквој особи*: - девојка, - младић, - васпитач; - понашање, - владање. **в.** (с речима које значе одређен породични или лични однос) који *пожртвовано, предано и с љубављу испуњава своје гужности према некоме*: - отац, - мајка, - родитељ, - син, - кћи. **г.** који *води рачуна о осећањима и потребама других, који се према некоме понаша благонаклоно, фин, љубазан, пристојан, предусретљив, увиђаван*: - према некоме, - дете. Будите добри, померите се. **д.** који *одржава благонаклоност, позитиван однос према некоме или нечему*: добре жеље, показати добру вољу, рећи коју добру реч.

Добар,
-а, -о

Добр-и,
-е, -а

Основно значење ове ријечи/придјева (*Речник савременог књижевног српскохрватског језика, Матица српска; Нови Сад, 2011*)

дђбар, дђбра -о **1. а.** који је *високог квалиитета, који поуздано, ваљано служи, квалитетан*; супр. лош, рђав: - материјал,- хлеб, - земљиште, - пушка, - друм, - ваздух. **б.** (са допуном: за нешто, за некога) **1)** који *заговљава одређену намену, сврху, функцију, подесан, погодан*: вода - за прање, бања - за стомачне болести, храна - за псе, материјал - за одело. **2)** *лековит*: чај- за кашаљ. **в.** (о органима и њиховим функцијама) који *ваљано служи, зграв, јак, изгрљив, способан*: добре очи, добри живци, - желудац, - памет. **г.** повољно огабран, подесан, одговарајући, прави: доћи у - час, изабрати - пут. Обе ципеле су ми добре. **д.** (о новцу) који је у *опишцају*; који *није фалсификован*, Прави. **ђ.** (уз имена вршилаца радње, носилаца занимања, звања и сл.) који *савесно и успешно обавља одређен посао*, одн. *извршава одређену радњу, дужност, веит и успешан у свом послу*, ваљан, *врстан*, *вро*: - домаћица, - писац, - ловац, - платиша, - пливач, - борац. **е.** (о животињама) који се *истиче степеном неке особине, способности, врстан, расан*: - музара, - носиља, - летач, - тркачица, - бедевија. **ж.** *успешно изведен; остварен, одабран, успео, успешан, ефикасан, ефектан*; који *представља позитивно гостигнуће*: - потез, - избор, - ударац, - начин, - метод, - стил. **з.** којим се *нешто позитивно оцењује, повољан, похвалан*: - мишљење, - оцена, - карактеристика. **и.** (о особинама, својствима и сл.) *изражен, остварен на пожељан начин, позитиван*: - особина, нечија - страна, у добром смислу усмерен. **2. а.** који је *благ, пријатне нарави, благородан, човечан, хуман, племенит; својствен таквом бићу, који одражава такву нарав*: - човек, - жена, - душа, - нарав, - дело. **б.** који се *држи позитивних друштвених норми, морално исправан у понашању и поступцима према другима, узоран, ваљан, вро, примеран; својствен таквој особи*: - девојка, - младић, - васпитач; - понашање, - владање. **в.** (с речима које значе одређен породични или лични однос) који *пожртвовано, предано и с љубављу испуњава своје гужности према некоме*: - отац, - мајка, - родитељ, - син, - кћи. **г.** који *води рачуна о осећањима и потребама других, који се према некоме понаша благонаклоно, фин, љубазан, пристојан, предусретљив, увиђаван*: - према некоме, - дете. Будите добри, померите се. **д.** који *одржава благонаклоност, позитиван однос према некоме или нечему*: добре жеље, показати добру вољу, рећи коју добру реч.

ђ. *пријатан за друштво, вегар, бодар*: - расположење, смисао за - хумор. **3. а.** (о породици, роду и сл.) који је на гласу, о коме *влада високо мишљење, угледан, гласовит, врстан*: девојка из добре куће, - породица. **б.** *частан, честит, узоран*: - глас, - репутација. **в.** (често у комп.) који *припада вишим друштвеним слојевима, који је на вишем хијерархијском степену, висок, виши*: девојка из добре куће, младићи из бољих кућа. **4. а.** *с којим постоје тесне, блиске везе, близак, пријатељски*; који *одржава блискост, пријатељство*: - пријатељ, - друг, бити у добрим односима с неким. **б.** (с неким) који је *с неким у блиским, пријатељским односима*: бити - с неким. **5. а.** (о времену, временским приликама) *угодан, пријатан, повољан*: - време, - дан, - клима. **б.** (о времену, добу) у којем се *срећно, лепо живи*: у добра стара времена **в.** (обично у суперл.) који се одликује животном снагом, крепкошћу: бити у најбољим годинама, бити у најбољој снази. **г.** који *доноси велики род, принос, родан, плодан*: - година. **д.** који *повољно, угодно делује, који изазива заговолство, повољан, пријатан, угодан*: добре вести, донети - глас. **ђ.** који *пружа, даје повољне могућности, изгледе, повољан*: имати добре шансе, - прилика, добри услови за нешто. **е.** (често у устаљеним изразима) који *води срећи, добру, срећан*: - коб, у добри час. **б. а.** *велики по размерама, маси, количини, велик, знатан, обилат, позамашан, обилан*: - комад меса, - део пута, - зарада, продати за добре новце, наложити добру ватру, - киша. **б.** (Каг се истиче да је одређена мера испуњена или надмашена, препуњена) пун, читав, препун: - половина, добра два сата хода, добрих сто килограма. • бити добре воље **1)** бити расположен, весео. **2)** еуф. бити припит. бити с неким-; *бити с неким на доброј нози бити с неким у добрим, пријатељским односима*. (све) бољи од бољег *одабрани, врсни, најбољи*. будите добри у љубазном обраћању: молим Вас. добар! *браво, честитам (при раду)*. - дан, - јутро, - вече (вечер) *уобичајен поздрав у одређено доба дана (у току дана, ујутру и увече)*. - као душа (као хлеб (КРУХ), као анђеоло и цл.) *јак* добар, *племенит*. имати - нос (ЊУХ) имати добру моћ запажања, наслућивања. нисам нешто - *не осећам се гобро, нешто сам болестан. од добре воље добровољно, радо*: ићи од добре воље. стајати (бити) - за некога *јамчити за некога*. твоја - воља *како ти хоћеш*. у - час у *право време, правовремено*.

Синтагме у којима се придјев **добар/добра** користи у свом правом значењу:

добра кафа

добар колач

добра одлука

добра намјера

добар човјек

добар ђак

добар укус

добра душа

добар момак

добра особа

добра вијест

добар програм

добра књига

добар телефон

добра кола/ добро ауто

добро дјело (доброчинство)

Синтагме у којима придјев **добар/добра** није искориштен у свом правом значењу, и придјеви који се у свом правом значењу могу искористити у њима:

добра слика- лијепа/дивна/красна слика

добар изглед-

лијеп/привлачан изглед

добар сан- угодан/пријатан сан

добра оцјена- висока оцјена

**добар,
-а, -о**

**добр-и,
-е, -а**

**лијеп, -а,
-о
лијеп-и,
-е, -а**

**Лијеп или
добар
задатак?**

**Добро,
зар
не?**

